

Bytom, 20 czerwca 2023r.

Ocena pracy na stopień doktora nauk medycznych

Lek. Moniki Pazury-Turowskiej

pt. „Wartość ultrasonografii przezpochwowej w różnicowaniu patologii jamy macicy i endometrium w oparciu o ultrasonograficzne kryteria obrazowania według Międzynarodowej Oceny Nowotworu Endometrium (International Endometrial Tumor Analysis)”

W przedstawionej do oceny pracy lekarz Monika Pazura - Turowska podejmuje się oceny przydatności badań USG przezpochwowych w analizie patologii błony śluzowej macicy przy zastosowaniu ultrasonograficznych kryteriów obrazowania według międzynarodowej oceny nowotworu endometrium w patologiach endometrium, w tym w rozrostach i raku endometrium oraz próby wnioskowania o przydatności tych parametrów w planowaniu i prognozowaniu leczenia.

Zmiany patologiczne jamy macicy i endometrium występują u kobiet zarówno przed menopauzą, jak i po menopauzie. Najbardziej powszechnym objawem klinicznym skłaniającym pacjentkę do wizyt u lekarza są krwawienia z dróg płciowych, najczęściej z macicy, ale także inne stany nie dające tak charakterystycznych objawów klinicznych są powodem diagnostyki, często inwazyjnej, endometrium i jamy macicy. Większość z tych zmian jest stwierdzana w czasie badania USG TV lub innych badań obrazowych.

Ze względu na znaczną subiektywność uzyskiwanych w badaniach USG wyników grupa ekspertów utworzyła w 2010r. IETA (**I**nternational

Endometrial Tumor Analysis group), która zaproponowała konsensus na temat terminologii, definicji i pomiarów przydatnych w opisywaniu sonograficznych cech endometrium i jamy macicy, choć zależność między poszczególnymi cechami endometrium i histopatologii nie została ostatecznie określona.

Autorka szczegółowo analizuje typy patologii błony śluzowej i jamy macicy, jak również epidemiologię i zachorowalność na raka błony śluzowej macicy, definiuje dwa główne typy raka endometrium, podkreślając jednocześnie, że jest to nowotwór o zwiększającej się zachorowalności, diagnozowany u coraz młodszych kobiet, często jeszcze planujących rozród.

Celem pracy była ocena wartości ultrasonografii przezpochwowej w różnicowaniu patologii endometrium i jamy macicy. Do jego realizacji wykorzystano kryteria obrazowania ultrasonograficznego IETA. Szeroka dostępność ultrasonografii w gabinetach ginekologicznych i wykorzystanie jej pełnego potencjału ma umożliwić ze znacznym prawdopodobieństwem określenie zmian o charakterze łagodnym lub złośliwym. Umożliwia to zaplanowanie prawidłowego postępowania, szybką i wyczerpującą diagnostykę i w razie potrzeby podjęcie leczenia bez nadmiernego wykonywania procedur inwazyjnych. Ważnym obszarem zastosowania USG TV jest zdiagnozowanie przyczyn niepłodności.

Założeniem pracy było wprowadzenie do praktyki klinicznej ujednoliconej nomenklatury i elementów oceny USG TV, co pozwoli porównywać wyniki uzyskiwane przez różnych badaczy lub w odstępie czasowym przez tego samego diagnostę u danej pacjentki. Ma to znaczenie nie tylko w pracy klinicznej, ale również w badaniach naukowych, umożliwiając uzyskanie powtarzalnych wyników, jak też ich międzyośrodkowe porównywanie.

Na przeprowadzenie badań Autorka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej WUM.

Analizie poddano 120 pacjentek przyjętych do szpitala w celu wykonania weryfikacji histopatologicznej endometrium i leczonych od listopada 2016 r. do marca 2020 r.

Do kryteriów włączenia należały nieprawidłowe krwawienie z dróg rodnych (w tym krwawienie pomenopauzalne, nieprawidłowe krwawienie okołomenopauzalne, obfite miesiączki), wcześniejszy nieprawidłowy obraz w ultrasonografii przezpochwowej lub obie te przyczyny łącznie.

W pierwszym etapie wykonywano ultrasonografię przezpochwową zgodnie ze standardami grupy ekspertów IETA, oceniając endometrium i jamę macicy, jak również endocervix i parametry opisujące cechy mięśnia macicy. Następnie weryfikowano rozpoznania histopatologiczne materiału pobranego w trakcie biopsji endometrium i oceniano korelację cech endometrium i jamy macicy widocznych w obrazie ultrasonograficznym z ryzykiem wystąpienia danej patologii oraz możliwości wystąpienia zmian złośliwych.

Analizę statystyczną wykonano przy użyciu pakietu IBM SPSS Statistics 26.

Uzyskano statystycznie istotne wyniki dla obrazu USG TV endometrium w różnych patologiach w korelacji z rozpoznaniem histologicznym, jak również korelacje unaczynienia endometrium z konkretną patologią.

Uzyskane wyniki wykazały istnienie korelacji cech ultrasonograficznych wg IETA a ryzykiem zmian histologicznych, w tym ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia zmian złośliwych.

Dodatkową wartością pracy jest ocena charakteru echa środkowego. Autorka na podstawie analizy własnej stwierdziła, że u pacjentek z prawidłowym wynikiem badania histopatologicznego jest ono częściej liniowe lub regularne. Nie miało to wpływu na uzyskane wyniki analizy statystycznej, co przedstawiono w raporcie, ale może stanowić ułatwienie dla osób przeprowadzających badanie USG TV dla celów klinicznych, gdzie uproszczenie schematu badania, nie tracąc przy tym jego precyzji, ułatwi zaimplementowanie kryteriów IETA.

Wartości pracy dodaje skorelowanie nie tylko pojedynczych cech ultrasonograficznych z poszczególnymi patologiami, ale również kilku z nich łącznie.

Podążając za jednym z celów niniejszej pracy, jakim jest wprowadzenie ujednoliconej nomenklatury i kryteriów oceny ultrasonograficznej do codziennej praktyki klinicznej, Autorka przeanalizowała możliwość uproszczenia wzoru badania IETA (zgodnie z sugestią grupy IETA). Utworzyła warianty własne niektórych cech i nie stwierdziła zaistnienia dodatkowych korelacji, czy ich braku w przypadku wykorzystania oryginalnego wzoru badania. Natomiast wzór badania stał się bardziej czytelny dla badaczy. Nie umniejsza to skuteczności metody w rozpoznawaniu patologii endometrium i jamy macicy, a jednocześnie pozwala na szersze zastosowanie terminologii IETA w praktyce klinicznej badań ultrasonograficznych.

Zaletą pracy jest jej prospektywny charakter. W licznych publikacjach autorzy wykonywali badania ultrasonograficzne po otrzymaniu wyniku badania histopatologicznego z biopsji endometrium czy kanału szyjki, co niewątpliwie wpływało negatywnie na zachowanie bezstronności w ocenie obrazu USG. Ponadto wszystkie biopsje endometrium w przedstawionej pracy były wykonywane w tym samym dniu, co badania ultrasonograficzne, co ma szczególne znaczenie w przypadku oceny endometrium u kobiet przed menopauzą i korelacji cech ultrasonograficznych z ostatecznie stwierdzaną w badaniu histopatologicznym patologią.

Badania ultrasonografii przezpochwowej wykonywane i opisywane za pomocą klasyfikacji IETA pozwalają na projektowanie wielośrodkowych badań patologii jamy macicy i endometrium. Szeroka dostępność tej metody diagnostycznej i jej relatywny niski koszt, jak również fakt, że jest badaniem nieinwazyjnym, powodują, że jej potencjał jest powszechnie analizowany i wdrażany do praktyki klinicznej.

Dyskusja prowadzona przez Autorkę dowodzi znajomości prac innych autorów i umiejętności dyskusowania wyników innych eksperymentów.

Praca ma układ typowy składa się z następujących rozdziałów: wstęp, cel, materiał i metody, wyniki, dyskusja, wnioski, piśmiennictwo, streszczenie.

Zawiera także wykaz skrótów, oraz spis 44 tabel i 33 rycin.

Piśmiennictwo obejmuje 161 pozycji uwzględniających znaczące prace dotyczące opracowanego tematu, w większości z ostatnich kilku lat, dowodzi kompetencji Autorki w poruszonym zagadnieniu.

Godnym podkreślenia jest fakt iż praca zawiera nowatorskie elementy badania USG TV będące autorskimi opracowaniami Autorki, dające podstawy do wykorzystania uzyskanych wyników w praktyce, jak również w wielośrodkowych badaniach naukowych.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018r. poz. 1669 z późn. zm.).

W związku z powyższym mam zaszczyt wystąpić do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. Moniki Pazury-Turowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Anita Olejek

KIESOWNIK
Katedry i Oddziału Klinicznego Ginekologii,
Pediatrii i Ginekologii Onkologicznej
Szpitala Uniwersyteckiego w Katowicach

prof. dr hab. n. med. Anita Olejek